

ASOCIACIJOS „LIETUVOS NEĮGALIŪJŲ FORUMAS“ 2017 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2017 m. įvyko 7 LNF tarybos narių susirinkimai ir visuotinis LNF narių susirinkimas.

- 2017 m. sausio 25 d, Vilniuje, 22 dalyviai;
- 2017 m. kovo 6 d., Vilniuje, 19 dalyvių;
- 2017 m. birželio 13 d., Vilniuje, 13 dalyvių;
- 2017 m. rugsėjo 6 d., Vilniuje, 13 dalyvių;
- 2017 m. rugsėjo 29 d., Vilniuje, 13 dalyvių;
- 2017 m. spalio 5 d., Vilniuje, 13 dalyvių;
- 2017 m. spalio 16 d., Vilniuje, 15 dalyvių;
- 2017 m. lapkričio 27 d., Vilniuje, 19 dalyvių;

2017 m. išrinkta nauja LNF Taryba, kurios nariai: Sigitas Armonas (Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjunga), Vytautas Pivoras (Lietuvos kurčiųjų draugija), Aušra Degutyte (Lietuvos nefrologinių ligonių asociacija "Gyvastis"), Jelena Ivančenko (Lietuvos neįgaliųjų draugija), Dana Migaliova (Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija "Viltis"), Rasa Kavaliauskaitė (Lietuvos žmonių su negalia sąjunga), Vaidotas Nikženaitis (Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija), Rūta Udraitė-Mikalaušienė (Spina Bifida ir Hydrocephalia asociacija).

LNF asociacijos prezidentas – Dovilė Juodkaitė.

2017 m. gruodžio 31 d. LNF sekretoriato dirbo 6 darbuotojai: Dovilė Juodkaitė, Henrika Varnienė, Klementina Gečaitė, Lina Garbenčiūtė, Simona Aginskaitė, Indrė Mertinienė, organizacijos buhalterinę apskaitą tvarkė Jurgita Lapinskienė.

Per 2017 m. priimti du nauji nariai. 2017 m. gruodžio 31 d. LNF turėjo 14 tikrųjų narių, 1 asocijuotą narį.

Veikla pagal kryptis

2017 m. visuotinio narių susirinkimo patvirtintos šešios LNF veiklos kryptys 2017 metams (tokios pat, kaip ir 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 metais, atsižvelgiant atitinkamai į 2017 m. (NRD) bei kitą projekcinį finansavimą):

1. Tarptautinių teisės aktų, ES direktyvų bei reglamentų harmonizavimas, derinimas su LR teisine baze ir įgyvendinimo priežiūra;
2. Pasiūlymai dėl LR įstatyminės bazės papildymo ir galiojančių įstatymų priežiūros;
3. Bendradarbiavimas su LR apskritimis ir savivaldybėmis;
4. Neįgaliųjų organizacijų atstovavimas, bendravimas su politikais;
5. Bendradarbiavimas su kitomis institucijomis;
6. LNF stiprinimas.

1. Tarptautinių teisės aktų, ES direktyvų bei reglamentų harmonizavimas, derinimas su LR teisine baze ir įgyvendinimo priežiūra.

1.1. JT Neįgaliųjų teisių konvencija ir jos Fakultatyvus protokolai.

2010 m. gruodžio 8 d. LR Vyriausybės nutarimu (Nr. 1739) „Dėl Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos ir jos Fakultatyvaus protokolo įgyvendinimo“ patvirtinta JT Neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo tvarka Lietuvoje. Lietuvos neįgaliųjų forumo nuomone, šis įsakymas neatitinka JT Neįgaliųjų teisių konvencijos 33 straipsnio „Nacionalinis įgyvendinimas ir kontrolė“ ir ypač 3 punktui „*Pilietinė visuomenė, ypač neįgalieji ir jiems atstovaujančios organizacijos, visapusiškai įtraukiami ir dalyvauja kontrolės procese.*“

- 1.1.1. LNF 2017 m. užsiėmė aktyvia Konvencijos įgyvendinimo stebėseną, prižiūrint ir vertinant valstybės institucijų veiklą, įgyvendinant atitinkamas Konvencijos nuostatas, dalyvaujant susitikimuose bei teikiant savo pastabas bei rekomendacijas vykdomai politikai, rengiamiems teisės aktams, kt.
- 1.1.2. 2017 m. parengti kreipimaisi LR Seimo komitetams, Neįgaliųjų teisių komisijai, LR Vyriausybei, LR Socialinės apsaugos ir darbo, Švietimo, Aplinkos, Sveikatos apsaugos, Teisingumo, Susisiekimo Ministerijoms, Statistikos departamentui prie LRV, kitoms institucijoms dėl žmonių su negalia opių klausimų ir teisių užtikrinimo. Organizuoti susitikimai su atskiromis ministerijomis dėl žmonių su negalia teisių užtikrinimo atskiros srityse, vadovaujantis Konvencijos atitinkamais straipsniais.
- 1.1.3. Taip pat LNF teikia savo ekspertinę nuomonę/poziciją apie JT Neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatų įgyvendinimą Lietuvoje vykdomuose tyrimuose, apklausose bei tarptautiniu mastu vykdomuose tyrimuose (per 2017 m. LNF ekspertai dalyvavo tyrimuose/apžvalgose apie Neįgaliųjų politinio dalyvavimo aspektus, dėl institucinės globos paplitimo, dėl asmeninio asistento; Teikė informaciją bei konsultacijas EEG (Europos ekspertų grupei), taip pat Europos neįgaliųjų forumui (EDF), Europos Savarankiško gyvenimo tinklui (ENIL).
- 1.1.4. 2017 m. LNF bendradarbiaujant su partneriais atliko 2 tyrimus įgyvendinant priemonę “Vykdyti JT neįgaliųjų teisių konvencijos ir jos fakultatyvaus protokolo stebėseną”. Atlikti tyrimai: Viešojoje erdvėje ir žiniasklaidoje pateikiamos informacijos apie neįgaliuosius bei jų integraciją analizė ir vertinimas ; Teisės aktų analizės ir atitikimo konvencijai vertinimas, atsižvelgiant į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos straipsnių nuostatas .
- 1.1.5. Paminėtina ir LNF veikla, atstovaujant neįgaliųjų teises valstybinėse institucijose, teisminėse bylose. LNF teikia konsultacijas telefonu, el. paštu bei FB profilyje besikreipiantiems asmenims, nukreipia juos į institucijas, kitas NVO, teikiančias paslaugas neįgaliesiems, teikia konsultacijas advokatams, šiems atstovaujant asmenų su negalia teises kitose bylose (LNF teiktas Amicus Brief vaiko su negalia įvaikinimo byloje, LNF trečiuoju suinteresuotu asmeniu įtrauktas į rinkimų bylą, kt.).
- 1.1.6. 2017 m. LNF bendradarbiaudamas su Advokatės D. Gumbrevičiūtės profesine bendrija "Invoco" teikė skundą Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai, Vyriausiajai rinkimų komisijai dėl rinkimų prieinamumo, taip pat teikė skundus Žurnalistų etikos komisijai bei Visuomenės informavimo etikos komisijai dėl išsakyto menkinančio ir diskriminacinio požiūrio į žmones su negalia.
- 1.1.7. LNF prezidentė Dovilė Juodkaitė dalyvavo diskusijose ir mokymuose apie naująjį teisinio veiksnio reglamentavimą ir reformą savivaldybių socialiniams darbuotojams, notarams, teisėjams.

1.2. ES Struktūriniai fondai.

LNF įsitraukė į naujojo ES finansavimo laikotarpio 2014-2020 m. priežiūrą.

- 1.2.1. Aktyviai dalyvauta bendraujant su LR Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Ūkio ministerija, Vidaus reikalų ministerija, aptariant naujojo periodo finansavimo prioritetus, konkrečias programas bei rengiamus aprašus.
- 1.2.2. Kartu su Nacionaline nevyriausybinė organizacijų koalicija dalyvauta politinėse diskusijose dėl NVO vaidmens įgyvendinant ES struktūrinių finansinių programų lėšas, NVO kaip pareiškėjų įtraukimo į projektinius šaukimus.
- 1.2.3. LNF administracijos direktorė Henrika Varnienė dalyvavo ES fondų stebėsenos komitete, buvo organizuoti keletas susitikimų dėl horizontaliųjų principų, ex-ante sąlygų, susijusių su JT Konvencijos įgyvendinimu bei Prieinamumo asmenų su negalia poreikiams užtikrinimo, panaudojant ES fondų lėšas.

1.3. Dėl Europos Sąjungos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos 2016 m. spalio 26 d. direktyvos dėl Viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo

- 1.3.1. 2017 m. LNF aktyviai dirbo ties Europos Sąjungos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos 2016 m. spalio 26 d. direktyvos dėl Viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo perkėlimo į nacionalinę Lietuvos teisę, bei pasirengimo taikyti direktyvos nuostatas praktikoje užtikrinant viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių prieinamumą.
- 1.3.2. Organizuoti susitikimai su Susisiekimo ministerijos, atsakingos už Direktyvos perkėlimą Lietuvoje, atstovais. Organizuoti susitikimai su skirtingų negalių grupėmis dėl jų poreikių išsiaiškinimo prienamai informacijai pateikti (tiek formos, tiek turinio prasme).
- 1.3.3. Pradėtos rengti rekomendacijos viešojo sektoriaus institucijoms dėl prieinamos informacijos pateikimo, atliepiančios neįgaliųjų poreikius.

2. Pasiūlymai dėl LR įstatyminės bazės papildymo bei galiojančių įstatymų priežiūros.

- 2.3. 2017 m. LNF toliau aktyviai dirbo stebint teisinio veiksnio reformos įgyvendinimą, atitinkamai LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos patvirtintos Asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdienes sprendimus nustatymo tvarkos vykdymą.
- 2.4. 2017 m. Lietuvos neįgaliųjų forumo prezidentė Dovilė Juodkaitė, atstovaudama Koalicijos „Psichikos sveikata 2030“ poziciją aktyviai dalyvavo ir teikė pasiūlymus LR Sveikatos apsaugos ministerijos darbo grupei dėl Psichikos sveikatos priežiūros įstatymo (PSPĮ) pakeitimo įstatymo projekto (siųsti raštai, dalyvauta darbo grupės susitikimuose).
- 2.5. 2017 m. teikti pasiūlymai ir pastabos atskiroms ministerijoms, LR Vyriausybei, LR Seimo komitetams, dėl konkrečių įstatymų projektų nuostatų. Teiktos konkrečios pastabos dėl: socialinio verslo, socialinių įmonių įstatymo tobulinimo, dėl tikslinių kompensacijų įstatymo projekto, dėl Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo projekto, dėl lobistinės veiklos įstatymo, dėl Neįgaliųjų reikalų tarybos nuostatų, dėl Darbo kodekso, dėl Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos stebėsenos mechanizmo aprašo ir kt. rengiamų teisės aktų.
- 2.6. 2016 m. Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių komiteto Išvados ir rekomendacijos dėl Neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo turėjo būti puikios gairės valstybei planuojant ir įgyvendinant negalios politiką. Deja, žmonių su negalia organizacijos patyrė ydingą atsakingų institucijų praktiką, kuomet Socialinės apsaugos ir darbo ministerija parengė Komiteto rekomendacijų įgyvendinimo planą atskirai nuo neįgaliųjų organizacijų, su jomis nesuderinus, be to kuris visiškai neatitinka pateiktų konkrečių rekomendacijų ir netgi prieštarauja JT Konvencijai. Todėl LNF inicijavo viso Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių komiteto rekomendacijų įgyvendinimo 2016–2020 metų priemonių plano projekto peržiūrėjimą ir 2017 m. kartu su LNF nariais dirbo prie plano priemonių tobulinimo, pildymo, keitimo. Šis darbas vykdomas naujosios NRT sudarytoje darbo grupėje.

3. Bendradarbiavimas su LR savivaldybėmis:

- 3.1. 2017 m. buvo organizuoti tiksliniai susitikimai su Vilniaus m. savivaldybės atstovais dėl žmonių su negalia įtraukties ir jų kasdienio gyvenimo sąlygų gerinimo: dėl aplinkos prieinamumo; dėl žmonių su negalia įdarbinimo/užimtumo klausimų sprendimo pasitelkiant socialinio verslo plėtros galimybes; dėl atviro miesto žmonėms su negalia įvaizdžio formavimo, dėl asmeninio asistento paslaugų plėtros, kt.
- 3.2. Konsultuoti įvairių savivaldybių socialiniai darbuotojai, kuriems pavesta vertinti asmenų gebėjimus inicijuojant šių asmenų teisinį veiksnumą apribojimą ar peržiūrint jų teisinį statusą.

4. Neįgaliųjų organizacijų atstovavimas, bendravimas su politikais.

4.1. Per 2017 m. buvo organizuoti susitikimai su LR Prezidentūros atstovais, Seimo komitetų nariais, LR Vyriausybės atstovais, Švietimo, Aplinkos, Sveikatos apsaugos, Teisingumo, Susisiekimo Ministerijomis, Statistikos departamentu prie LRV, Vyriausiąja rinkimų komisija, Seimo nariais ir kt. politikais dėl JT Neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo ir kitų atskirų žmonių su negalia opių klausimų. Tokiu būdu buvo siekiama vieningai įtakoti sprendimų priėmėjus priimti/tobulinti neįgaliesiems reikšmingus ir palankius teisės aktus.

4.2. 2017 m. rugpjūčio 22 d. įvyko neįgaliųjų organizacijų atstovų susitikimas su Ministru Pirmininku Sauliumi Skverneliu, kurio metu buvo pristatyti aktualiausi klausimai ir problemos, susijusios su žmonių su negalia socialinės integracijos ir teisių užtikrinimo iššūkiais Lietuvoje.

4.3. 2017 m. lapkričio 29 d. LR Vyriausybės pasitarime atskiru klausimu buvo svarstoma Dėl neįgaliesiems atstovaujančių nevyriausybinų organizacijų pasiūlymų. Klausimo svarstymas buvo grindžiamas 2017 m. rugsėjo 25 d. rašte Reg. Nr. 749 Asociacijos "Lietuvos neįgaliųjų forumas" pateiktais klausimais atskiroms Ministerijoms pagal jų kompetenciją dėl asmenų su negalia teisių įgyvendinimo. Vadovaujantis LR Vyriausybės pasitarimo 2017 m. lapkričio 29 d. protokolu Nr. 51, atskiroms ministerijoms buvo pavesta konkrečių klausimų sprendimas bei jos įpareigotos iki 2018 m. kovo 1 d. informuoti Vyriausybės kanceliariją apie nurodytų pavedimų įvykdymą.

4.4. 2017 m. jau ketvirtą kartą LNF prisijungė prie Europoje organizuojamos Europos savarankiško gyvenimo dienos minėjimo. 2017 m. gegužės 5 d. organizavo tarptautinę konferenciją Vilniuje, Prezidentūroje, skirtą **savarankiško žmonių su negalia gyvenimo bendruomenėje** temai, buvo pristatyta **asmeninio asistento paslaugos** metmenys bei pasidalyta kitų šalių, kuriose jau teikiama asmeninio asistento paslauga, patirtimi. Konferencijos pasekoje buvo parengtos ir LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos patvirtintos **Gairės dėl asmeninio asistento paslaugos teikimo**.

4.5. LNF tęsė bendradarbiavimą su išrinktais EP nariais ir organizavo jau tradiciniu tapusį susitikimą su Lietuvos nariais EP. Susitikime (2017 m. rugsėjo mėn.) buvo aptarta Europos prieinamumo akto svarstymo aktualijos, moterų ir mergaičių su negalia teisės, inovatyvių paslaugų žmonėms su negalia reglamentavimas ir diegimas.

4.6. 2017 m. LNF sekretoriato atstovės dalyvavo konferencijose ir seminaruose, kur skaitė pranešimus, dalyvavo diskusijose, pristatant LNF poziciją, JT Neįgaliųjų komiteto pateiktas rekomendacijas Lietuvai, kt. negalios klausimus ir problematiką.

Dalyvavimas tarptautiniuose renginiuose:

LNF darbuotojai dalyvavo **tarptautiniuose renginiuose**, kuriuos organizavo (arba prisidėjo prie organizavimo) EDF: Renginiuose buvo atstovaujama Lietuvos žmonių su negalia bendruomenėi, aptariami JT Neįgaliųjų teisių konvencijos, ES strategijos dėl negalios įgyvendinimo, Vystomojo bendradarbiavimo sąsajos su negalia ir kiti svarbūs klausimai:

1. 2017 m. vasario 17 – 19 d. EDF tarybos posėdis, Valetuje, Maltos Respublika, Dovilė Juodkaitė;
2. 2017 m. gegužės 11 – 13 d. EDF visuotinis susirinkimas Madride, Ispanijoje, Dovilė Juodkaitė ir Henrika Varnienė;
3. 2017 m. gegužės 18 – 20 d. Europos Komisijos ir EDF organizuotas susitikimas – darbinis forumas dėl JT Neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo, Briuselyje, Dovilė Juodkaitė;
4. 2017 m. spalio 6 – 8 d. Europos Komisijos ir EDF Tarybos susitikimas bei tarptautinė konferencija, Taline, Estijoje, Dovilė Juodkaitė;
5. 2017 m. gruodžio 5 – 6 d. dalyvavimas Europos negalios parlamente, Dovilė Juodkaitė ir Lina Garbenčiūtė;

5. Bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis/institucijomis.

2017 m. LNF aktyviai veikė bendradarbiaudamas su kitomis nacionalinėmis, tarptautinėmis organizacijomis, koalicijomis bei kitomis viešojo ir privataus sektoriaus institucijomis.

5.1. **Lietuvos neįgaliųjų forumas (LNF) yra Europos neįgaliųjų forumo (European Disability Forum, EDF) narys**, kuris veikia, atstovauja ir gina neįgaliųjų teises Europiniu lygmeniu. EDF kas mėnesį siunčia informaciją platinimui bei e-laikraštį, kuriame talpinamos įvairios naujienos negalės tema, t.y. ES politikos kryptys, Europos neįgaliųjų politinės tendencijos, galimybės dalyvauti renginiuose, naujai priimami teisės aktai, viešos akcijos ir pan. LNF dalį aktualios informacijos vertė į lietuvių kalbą, talpino LNF tinklalapiuose, LNF Facebook profilyje, platino tarp narių bei e-naujienlaikraščio prenumeratorių. Informacija buvo pateikiama ir lengvai skaitomos kalbos (easy-to-read) formatu.

2017 m. LNF Prezidentė Dovilė Juodkaitė buvo išrinkta Europos neįgaliųjų forumo Tarybos nare.

5.2. **LNF ir Nacionalinis lygybės ir įvairovės forumas (NLIF)**. Nacionalinis lygybės ir įvairovės forumas, įsteigtas 2010 metais, - tai nacionalinis bendradarbiavimo tinklas, vienijantis nevyriausybinės organizacijas, atstovaujančias gyventojų grupes, kenčiančias nuo diskriminacijos ir siekiantis, kad kaip įmanoma sumažėtų ar visai išnyktų diskriminacija lyties, negalios, seksualinės orientacijos, amžiaus, religijos ir įsitikinimų, rasės ar etninės kilmės pagrindu. NLIF vizija - nuo diskriminacijos išsilaisvinusi visuomenė, kurioje kiekvienas asmuo yra lygus su kitais, kurioje įvairovė yra skatinama, o žmonės yra laisvi reikšti savo individualumą, kur žmogaus teisės yra gerbiamos, vyrauja laisvė ir lygybė. NLIF misija - telkti nevyriausybinės organizacijas, atstovaujančias pažeidžiamas gyventojų grupes (lyties, amžiaus, negalios, religijos, rasės ar etninės kilmės, lytinės orientacijos pagrindais), sisteminti jų sukauptą patirtį ir informaciją ir kartu efektyviai vykdyti antidiskriminacines veiklas; suteikti suinteresuotoms organizacijoms galimybę dalyvauti kuriant ir prižiūrint antidiskriminacines politikos priemones, įgyvendinant jas praktikoje bei jas tobulinant; didinti toleranciją, ugdyti pagarbą žmogui, mažinti diskriminacijos apraiškas, kelti diskriminavimo problemos suvokimo lygį visuomenėje ir dirbti lygių galimybių užtikrinimo srityje. 2017 m. vyko jau ketvirtieji NLIF Lygybės bei įvairovės apdovanojimai, kur LNF aktyviai dalyvavo organizaciniame komitete.

5.3. **LNF ir Neformali nevyriausybinių organizacijų koalicija UŽ VAIKO teises**. 2013 m. suburta Koalicija UŽ VAIKO teises stengiasi padaryti taip, kad kiekvieno vaiko teisės būtų apsaugotos. Šios koalicijos veikloje aktyviai dalyvauja Dovilė Juodkaitė ir Henrika Varnienė. Koalicija per 2017 m. aktyviai siekė įtakoti deinstitutionalizacijos procesą, susitikinėjo su LR Seimo nariais, dalvaudavo jų posėdžiuose, aktyviai dirbo su LR Prezidentės patarėjais deinstitutionalizacijos srityje.

5.4. **LNF ir Koalicija „Psichikos sveikata 2030“**. Nuo 2014 m. veikianti Koalicija, kurios nariais yra 26 nevyriausybinių organizacijų ir ekspertai. Koalicija siekia skatinti atvirumo, skaidrumo bei žmogaus teisių principų įtvirtinimą šalies psichikos sveikatos sistemoje.

5.5. LNF yra **Nacionalinė nevyriausybinių organizacijų koalicijos**, kuri vienija 16 didžiųjų skėtinių nevyriausybinių organizacijų, narė. LNF inicijavo susitikimus su ministerijomis NVO klausimams kelti.

5.6. LNF bendradarbiaudamas su Švedijos ambasada organizavo tolesnį foto parodos „AccessAbility“, pristatymą Lietuvoje. 2017 m. Savarankiško gyvenimo diena paminėti įvyko Parodos „AccessAbility“ išplėtimas dar 7 negalią turinčių asmenų portretais ir istorijomis. Atidarymo renginys vyko **gegužės 16 d. 10 val. Swedbank būstinės pastate**, Konstitucijos pr. 20A, Vilniuje. Pristatyti po 14 portretų iš Lietuvos, Švedijos ir Latvijos.

5.7. 2017 m. gruodžio 13 d. buvo pasirašytas Memorandums dėl Galimybių žmonėms su negalia konkuruoti darbo rinkoje. Memorandumo šalimis buvo: LR Seimo Neįgaliųjų reikalų komisija, LR Finansų ministerija, LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos neįgaliųjų forumas, Lietuvos darbo birža, Asociacija „Investors' Forum“, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos darbdavių konfederacija, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija.

5.8. 2017 m. gruodžio 19 d. Pasirašyta Bendradarbiavimo sutartis su Lietuvos darbo birža.

5.9. Bendradarbiaujant su Romu Zabarausku 2017 m. buvo toliau vystomas projektas „Draugiškas Vilnius“ kur žymimos įvairioms grupėms, taip pat ir žmonėms su negalia, pilnai prieinamos viešosios vietos.

5.10. Bendradarbiaujant su Laisvės TV ir Lietuvos kurčiųjų draugija pradėtas savanoriškas projektas dėl Laisvės TV laidų titravimo klausos negalią turintiems asmenims.

LNF stiprinimas.

5.11. *Informacijos apie negalią sklaida. Neįgaliųjų organizacijų ir kt. suinteresuotų asmenų informavimas.* Informacija pateikiama per LNF svetainę www.lnf.lt ir facebooke www.facebook.com/LietuvosNeigaliujuForumas, bei lengvai skaitomos kalbos (easy to read) dukterinėje www.lnf.lt svetainėje www.easy.lnf.lt. Bendrai priimtos neįgaliųjų pozicijos, bendros iniciatyvos ir kita neįgaliesiems svarbi informacija buvo nuolatos talpinamos šiuose informaciniuose šaltiniuose: svetainėje www.lnf.lt. (**60 žinučių**), lengvai skaitomos kalbos (easy to read) dukterinėje www.lnf.lt svetainėje www.easy.lnf.lt (**20 žinučių**), naujienomis dalinamasi Facebook profilyje, kuris šiuo metu turi apie 3000 sekėjų. Twitter 262 ir Instagram 85.

5.12. *LNF iniciatyva palaikoma svetainė e galerija, kuria siekiama skatinti žmones fotografuoti negalią* <http://www.egalerija.lnf.lt>

5.13. **Suorganizuoti 7 švietėjiški susitikimai LNF nariams ir neįgaliųjų bendruomenei.** (1) mokymai apie stebėsenos metodus – klausimynai, monitoringo vizitai, valstybinių kontrolės institucijų funkcijų praplėtimas; (2) susitikimas su JT Neįgaliųjų teisių komiteto nariu J. Ruškum, skirtas informavimui apie savarankišką gyvenimą bendruomenėje ir bendruomenines paslaugas žmonėms su negalia; (3) mokymai apie ES struktūrinių fondų lėšas, jų panaudojimo taisykles, mokymus vedė *European Network for Independent Living* ekspertai; (4) darbo ir užimtumo naujovės – socialinių įmonių bei užimtumo įstatymo tobulinimas; LNF parengtos rekomendacijos teisės aktų tobulinimui buvo perduotos Seimo narių suburtai darbo grupei, svarstyty Seimo neįgaliųjų teisių komisijoje; bendradarbiaujant su Pramonininkų konfederacija, Darbdavių konfederacija, Darbo birža, LNF inicijavo parengimą ir pasirašė memorandumą dėl žmonių su negalia užimtumo iniciatyvų skatinimo; (5) susitikimas skirtas švietimui bei profesiniam rengimui, akcentuojant ugdymo ir švietimo bei profesinio sistemos pakopų nuoseklumą, pereinamumą bei papildomumą; (6) susitikimas, skirtas tarptautinės funkcionavimo klasifikacijos pristatymui – tai asmens sveikatos būklės vertinimas pagal profilius ir individualios reabilitacijos programos sudarymą vykdomas nuolatinis grįžtamasis ryšys tarp sistemos sudedamųjų dalių, atliekamos reikalingos korekcijos; (7) susitikimas, skirtas teisei į informacijos prieinamumą, apimant tinklapius ir mobiliąsias aplikacijas bei lengvai skaitomos ir suprantamos kalbos formatu pateikiamą informaciją.

5.14. **2017 m. kovo 7 d.** bendradarbiaujant su LR Seimo Žmogaus teisių komitetu organizuota konferencija dėl JT Neįgaliųjų teisių konvencijos ir JT Neįgaliųjų teisių komiteto rekomendacijų įgyvendinimo Lietuvoje.

5.15. **2017 m. rugpjūčio 26 d.** LNF kartu su nariais dalyvavo A. Tapino organizuotame Laisvės piknike.

5.16. **2017 m. rugsėjo 8 d.** LNF kartu su Nacionalinio Lygybės įvairovės forumo atstovais dalyvavo Birštono diskusijų festivalyje.

5.17. **2017 m. rugsėjo 25-29 d.,** Briuselyje vyko tarptautinis renginys Freedom Drive 2017 m. Tai jau aštuntasis kas dvejus metus organizuojamas renginys, kuris antrą kartą vyko Briuselyje. Renginio ašis – žmonių su negalia, susirenkančių iš visų Europos šalių, eitynės Briuselio gatvėmis ir specialus susitikimas su europarlamentarais Europos Parlamente. Freedom Drive eitynėmis siekiama tarptautiniu lygmeniu išreikšti lygiavertį siekį gyventi demokratinėje ir lygiateisėje Europos bendruomenėje bei savarankiškai ir betarpiškai išsakyti savo poziciją aktualiais neįgaliųjų klausimais. Freedom Drive dalyvavo **7 LNF sekretoriato ir LNF narių atstovai.**

- 5.18. **2017 gruodžio 1 d.** Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijoje Lietuvos neįgaliųjų forumo organizuota diskusija „Nė vieno nepalikti nuošalyje: darnaus vystymosi tikslai iki 2030 m. ir žmonių su negalia įtraukimas“. Renginys skirtas Tarptautinei asmenų su negalia dienai paminėti. Renginio metu Užsienio reikalų ministerijos patalpose pristatyta Paroda „AccessAbility“.
- 5.19. **2017 m. gruodžio 5-6 d.d.** LNF organizavo **6 asmenų - LNF sekretoriato ir LNF narių atstovų dalyvavimą** Europos negalios parlamente. Tai aukšto politinio lygio renginys, kurios metu visų europos neįgaliųjų organizacijų atstovai suvažiuoja į Europos Parlamentą aptarti aktualiausių negalios klausimų. Viso renginyje dalyvavo apie 800 dalyvių.
- 5.20. **2017 m. lapkričio 13-14 d.d.** LNF sekretoriato darbuotoja Lina Garbenčiūtė dalyvavo ERA mokymuose apie JT Neįgaliųjų teisių konvenciją ir Europos Sąjungos teisinę bazę užtikrinant asmenų su negalia teises.
- 5.21. 2017 m. LNF toliau diegė Microsoft Projects programą, padėsiančią optimizuoti projektų ir jose vykdomų veiklų valdymą, darbo valandų fiksavimą, siekiant palengvinti organizacijos ir veiklų administravimą.
- 5.22. 2017 m. LNF buvo periodiškai neatlygintinai konsultuojamas viešosios komunikacijos ir advokacijos srityje vienos didžiausių viešųjų ryšių bendrovių Lietuvoje „Fabula Hill+Knowlton Strategies“ atstovų.
- 5.23. Projekto rėmuose parengtas LNF advokacijos planas ir viešinimo strategija, kurios padės LNF efektyviau planuoti ir įgyvendinti advokacines veiklas ir viešinti bendras pozicijas, pasiekimus, keliamus klausimus ir t.t.

5.24. *Dalyvavimas darbo grupėse, tarybose, koalicijose ir pan.:*

2016 m. LNF nariai buvo įtraukti į valdžios institucijų sudarytas darbo grupes, kuriose buvo nagrinėjami su negalia susiję klausimai bei rengiami strateginiai dokumentai, teisės aktai. LNF darbuotojai ir LNF narių atstovai dalyvavo:

Grupės, komisijos pavadinimas	Atsakinga institucija	Dalyvaujantys asmenys
Tarpinstitucinėje stebėsenos grupėje, kuriai pavesta stebėti perėjimo nuo globos institucijose į paslaugas šeimai bendruomenėse procesą	SADM	LNF prezidentė Dovilė Juodkaitė; Bendrija "Viltis" Dana Migaliova; VšĮ Psichikos sveikatos perspektyvos direktorė Karilė Levickaitė
Nevyriausybinių organizacijų taryba	SADM	LNF prezidentė Dovilė Juodkaitė
Del nediskriminavimo programos	SADM	LNF direktorė Henrika Varnienė
Asmeninio asistento paslaugos teikimo darbo grupė	SADM	LNF prezidentė Dovilė Juodkaitė; Bendrija "Viltis" Dana Migaliova; LNF savanorė Kristina Dūdonytė
Del NVO finansavimo galimybių, del antikorupcines programos.	VRM	LNF direktorė Henrika Varnienė
Socialinio verslo kūrimo įstatymo darbo grupė	ŪKMIN	LNF direktorė Henrika Varnienė
Sveikatinimo fondo taryba	SAM	LNF direktorė Henrika Varnienė

	Dėl rinkimų įstatymų tobulinimo	SADM	LND pirmininkė Jelena Ivančenko
	Dėl darbingumo ir neįgalumo nustatymo tvarkos	SADM	LNF direktorė Henrika Varnienė, LASS Audra Jozėnaitė, LND Evelina Kelmelienė.
	JTNK rekomendacijų įgyvendinimo plano tobulinimo darbo grupė	SADM, NRT	LNF prezidentė Dovilė Juodkaitė; LND Jelena Ivančenko; LŽNS pirmininkė Rasa Kavaliauskaitė; LSPŽGB pirmininkas Vaidotas Nikžentaitis
	Visos dienos mokyklos darbo grupė	ŠMM	LNF programų koordinatorė Lina Garbenčiūtė, Bendrijos "Viltis" atstovas
	ES fondų stebėsenos komitetas	FM	LSPŽGB pirmininkas Vaidotas Nikžentaitis, LND pirmininkė Jelena Ivančenko. LNF Henrika Varnienė dalyvauja stebėtojo teisėmis.
	Del Nepriklausomos stebėsenos LGKT darbo grupė	LGKT	LNF prezidentė Dovilė Juodkaite
	LGKT ekspertų komisija	LGKT	LNF prezidentė Dovilė Juodkaite
	Neįgaliųjų reikalų taryba prie SADM	SADM, NRT	LNF stebėtojo teisėmis; Vilties, LŽNS, LND, LASS, LKD, Aplinka visiems,
	Darnaus judumo miestų planų (DJMP) rengimo komisija prie LR Susisiekimo ministerijos	SM	LŽNS prezidentė Rasa Kavaliauskaitė
	Socialinių įmonių reikalų komisija prie LDB	SADM	LŽNS atstovas Jurgita Masiulionytė. LND atstovė Evelina Kelmelienė
	Visuomeninės aplinkos pritaikymo komisija prie NRD	SADM, NRD	LŽNS atstovas Jurgita Masiulionytė, Lietuvos neįgaliųjų draugijos, Lietuvos žmonių su negalia aplinkos pritaikymo asociacijos, Lietuvos žmonių su negalia sąjungos, Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos, Lietuvos paraplegikų asociacijos ir Lietuvos kurčiųjų draugijos
	Ekspertų komisija prie TPPNC	SADM, TPPNC	LŽNS atstovas Jurgita Masiulionytė
	Darbo grupė, skirta spręsti inkontinencijos problemą	SAM	LŽNS atstovas Ginta Žemaitaitytė
	Turizmo taryba prie ŪM	ŪKMIN	LŽNS atstovas Ginta Žemaitaitytė
	LRV Ministro Pirmininko visuomeninis konsultantas negalios klausimais	LRV	Lietuvos paraplegikų asociacijos pirmininkas Juozas Bernatavičius

5.25. *Projektų rengimas ir įgyvendinimas:*

- Įgyvendinti/Įgyvendinami projektai:

- ✓ 2017 m. Neįgaliųjų asociacijų veiklos rėmimo projektas (18 222 Eur)

Apie projektą:

Projekto tikslas - skleidžiant informaciją, ugdant neįgaliųjų kompetencijas, atstovaujant neįgaliųjų teisėms ir jas ginant prisidėti prie neįgaliųjų socialinės atskirties mažinimo bei gerinti neįgaliųjų socialinę integraciją.

Uždaviniai:

1. Bendradarbiauti su Europarlamentarais iš Lietuvos;
2. Bendradarbiauti su Europos neįgaliųjų forumu;
3. Atstovauti neįgaliųjų teisėms įvairiose darbo grupėse;
4. Kelti neįgaliųjų kompetencijas, didinti neįgaliųjų informuotumą;

- ✓ 2017 m. pagal Programos 05.02 „Nevyriausybinių organizacijų ir bendruomenių plėtra“ priemonės „Įgyvendinti Nevvyriausybinių organizacijų ir bendruomeninės veiklos stiprinimo veiksmų plano priemonės“ priemonė „Finansuoti konkurso būdu atrinktus NVO ir bendruomenines organizacijas vienijančių asociacijų institucinio stiprinimo projektus“ įgyvendintas projekas „Nevvyriausybines organizacijas vienijančių asociacijų institucinis stiprinimas“. Valstybės biudžeto lėšų naudojimo sutartis (2017 m. rugsėjo 8 d. Nr. NOBP1 – 126. Projekto vertė: 53 994 Eur.

- ✓ 2014–2016 m. EUROPOS EKONOMINĖS ERDVĖS FINANSINIO MECHANIZMO NVO PROGRAMOS LIETUVOJE FONDO remiamas projektas „NE(galia) vs GAL(ia) neįgaliųjų TEISIŲ UŽTIKRINIMUI“ (506,774.60 Lt (tame tarpe nuosavo indėlio suma 50,677.46 Lt). Projekto tikslas – sustiprinti neįgaliųjų NVO įtaką, užtikrinant konvencijos nuostatų įgyvendinimą bei dalyvavimą formuojant negalios politiką.

2017 m. įgyvendinta Šiaurės šalių Ministrų Tarybos finansuota stažuotė – dalyvaujant Lietuvos atstovams Norwegian Centre for Work Inclusion organizuojamoje konferencijoje dėl asmenų su negalia įdarbinimo sistemos.

- ✓ Erasmus +
IDEA 12 – Inclusive Direction in Education of Adults on Article 12, pradėtas įgyvendinti 2016-09-01, Projekto biudžetas – 221.749 Euro, LNF skirtas biudžetas - 22.659 EUR Projektas koncentruojasi į Konvencijos 12 str. įgyvendinimą, ypač į sprendimo priėmimą su pagalba kaip priemone, padedančia realizuoti asmens teisinį veiksnumą.
- ✓ Erasmus
Let's study! - development of training module about disability for VET and HE – parengtas 2015-03-31 ir pradėtas vykdyti 2015-09-01, Projekto biudžetas – 118.839,00 Eur. Vadovaujantis JT Neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatomis, švietimas – teisė į kokybišką švietimą ir išsilavinimą laikoma viena esminių žmogaus teisių. Projekto tikslas – pasiūlyti priemones, t. y., pilotinius mokymo modulius profesinio rengimo (angl. VET) bei aukštojo mokslo (angl. HE) įstaigoms, kurių pagalba būtų šalinamos kliūtys žmonėms su įvairia negalia mokytis, o vėliau – įsiliesti į darbo rinką.
- ✓ NVO DVIŠALIAI - sutarties Nr. sr-15-128. sutartis dėl 2009-2014 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo nevyriausybinių organizacijų programos lietuvoje dvišalių santykių fondo iniciatyvos įgyvendinimo.
- ✓ NVO DVIŠALIAI 2 - sutarties Nr. sr-16-22. sutartis dėl 2009-2014 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo nevyriausybinių organizacijų programos lietuvoje dvišalių santykių fondo iniciatyvos įgyvendinimo, Nr. EEE-NVO-dsf- 045-s22.

- ✓ Bendradarbiaujant su Nacionaliniu lygybės ir įvairovės forumu įgyvendintas Nevyriausybines organizacijas vienijančių asociacijų institucinis stiprinimo projektas. Projekto rėmuose paremta LNF atstovų kompetencijų didinimas dalyvaujant Freedom Drive renginyje.

2017 M. parengtos paraiškos:

- ✓ Parengtas projektas "LET US VOTE!", tikslu skatinti asmenų su negalia politinio dalyvavimo teisės įgyvendinimą. Nefinansuotas.
- ✓ Bendradarbiaujant su Nacionalinė nevyriausybinių vystomojo bendradarbiavimo organizacijų platforma (NNVBO Platforma) ir kitais partneriais, parengtas projektas "**Jaunimo švietimas apie Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus (DVT) iki 2030 m.**" Negautas finansavimas
- ✓ Bendradarbiaujant su VU Lyčių studijų centru parengta paraiška " Raising gender consciousness and diversity awareness in disability community: working solidary through Action Research " - FIRAH programos finansavimui gauti, skirtas daugialypės diskriminacijos atpažinimui. Negautas finansavimas
- ✓ Bendradarbiaujant su SFRS of Latvia ir partneriais rengta paraiška "Cooperation on disability-inclusive disaster management activities". Paraiška patvirtinta, atidėtas projekto vykdymas.

5.26. Parama LNF veiklai ir projektams:

- ✓ Nario mokesčiai 1708 eur
- ✓ Gauta parama: 3970 eurų.
 - ❖ tikslinė Freedom Drive renginiui 2924 eur
 - ❖ parama iš VMI 2 % 1046 eur.